

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยการศึกษาดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคม อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 60 คน ได้มาโดยการคัดเลือกนักเรียนจำนวน 2 ห้อง ห้องละ 30 คน ผลคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคม ใกล้เคียงกัน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา 1 ห้อง และกลุ่มตัวอย่างที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยวิธีการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

1. แผนการสอนของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ที่ใช้ขั้นตอนตามวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 จำนวน 16 แผน
2. แผนการสอนของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ที่ใช้กิจกรรมตามคู่มือครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 16 แผน
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อน-หลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
4. แบบวัดความสนใจในการอ่าน เป็นแบบสอบถาม ชนิด 3 ตัวเลือก แบ่งเป็น 5 ตอน จำนวน 70 ข้อ
5. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Information interview)

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการสอน

1.1 ศึกษาจุดประสงค์ของการอ่านจากเอกสารหลักสูตร และคู่มือครูรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ท 101 เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหนังสือทั่วไปซึ่งได้แก่ นิยายสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ มาเขียนแผนการสอนและสร้างแบบฝึกสำหรับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

1.2 สร้างแผนการสอนโดยใช้หลักการตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยใช้วิธีการตามลำดับ ดังนี้

1. หาความหมายจากคำหรือข้อความจากคำที่อยู่แวดล้อม (บริบท)
2. ทำผังสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
3. พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่าน
4. วิเคราะห์ลักษณะภาษา (Genre) ของเรื่องที่อ่าน
5. อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยาก

ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนความคิดที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือแผนการเขียน

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องใหม่ในขั้นร่าง

ขั้นตอนที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน

ขั้นตอนที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้าย

1.3 สร้างแผนการสอนแบบปกติโดยใช้กิจกรรมการสอนอ่านตามคู่มือครูภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อ่านในใจเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง โดยการทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์และตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 อ่านเรื่องเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนที่ 3 อ่านเรื่องเพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์ เล่าเรื่องย่อ และเขียนย่อความ

ขั้นตอนที่ 4 อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจเรื่องจากแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมที่ครูจัดให้

1.4 นำแผนการสอนทั้งสองกลุ่มไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจ

1.5 นำแผนการสอนที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมา

ปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแผนการสอนที่ตรวจแล้วมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

1.7 นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้สอนจริง

2. การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อน-หลังเรียน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อน-หลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างข้อทดสอบจากหนังสือการทดสอบและการประเมินผล สำหรับครูสอนภาษาของกาญจนา ปรามพาล (2532 , หน้า 1-104) และวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2535 , หน้า 102-104)

2.2 ศึกษารายละเอียดของขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 เพื่อสร้างข้อทดสอบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือก 60 ข้อ โดยคัดเลือกเนื้อหาจากหนังสืออ่านทั่วไป มาออกข้อสอบวัดพฤติกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3

2.3 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

2.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับ นักเรียนโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 120 คน แล้วนำ ผลมาหาประสิทธิภาพและหาความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ บี-อินเด็กซ์ (B-Index , ศาสตราจารย์ ดร. ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 8) เพื่อพิจารณาค่าข้อบกพร่องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดย พิจารณาค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 จากนั้นนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดิมมาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง โดยการปรับภาษาและแก้ไขตัวลงใหม่ แล้วนำไปทดลองสอบใหม่กับนักเรียน

โรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาคำอ่านาจำแนก และค่าความยากง่ายอีกครั้ง เพื่อคัดเลือกข้อที่มีคำอ่านาจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปและค่าความยากง่าย ตั้งแต่ .20-.08 จำนวน 50 ข้อ

3. การสร้างแบบวัดความสนใจในการอ่าน

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความสนใจในอาชีพของ Strong (Strong Vocational Interest Bank for Men's Form T 399 and Women's Form T 398) ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ประกอบด้วยชุดของข้อคำถามที่ใช้สำรวจความสนใจ และให้ผู้ตอบตอบว่า "สนใจ" "เฉยๆ" หรือ "ไม่สนใจ" เมื่อเห็นข้อความในแบบสำรวจ โดยผู้วิจัยนำมาปรับเนื้อหาคำถามให้ เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยพิจารณาความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน แบ่งเป็น 5 ตอน มีจำนวนข้อในแบบสำรวจความสนใจทั้งหมด 70 ข้อ การให้คะแนน กำหนดดังนี้

3.1.1 ให้ค่าคะแนน 2 สำหรับคำตอบ "สนใจ"

3.1.2 ให้ค่าคะแนน 1 สำหรับคำตอบ "เฉยๆ"

3.1.3 ให้ค่าคะแนน 0 สำหรับคำตอบ "ไม่สนใจ"

การทำนายผลจะพิจารณาจากคะแนนรวม ถ้าคะแนนของนักเรียนมีค่ามาก แสดงว่านักเรียนมีความสนใจในการอ่านมาก ถ้าคะแนนของนักเรียนมีค่าน้อย แสดงว่านักเรียนมีความสนใจในการอ่านน้อย

3.2 นำแบบวัดความสนใจในการอ่านเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญการสร้างแบบวัดความสนใจในการอ่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. การสัมภาษณ์ความสนใจในการอ่าน

4.1 ศึกษาวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) จากหัวข้อเรื่องการสัมภาษณ์ของมณฑนา วัฒนถนอม (2529 , หน้า 63)

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความสนใจในการอ่าน คือ นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวนกลุ่มละ 15 คน ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ด้วยการจับฉลาก โดยข้อสัมภาษณ์จะมีลักษณะเนื้อหาอย่างเดียวกัน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดลองก่อนเรียนโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อน-หลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ทดลองหาประสิทธิภาพแล้วกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติที่แบ่งไว้แล้ว
2. นำคะแนนที่ได้ของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยพื้นฐานและค่าที (t-test)
3. บันทึกคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนไว้ เพื่อจะได้นำไปเปรียบเทียบกับคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน
4. ดำเนินการสอนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งสองกลุ่ม โดยเริ่มทำการสอนตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2539 และสิ้นสุดการสอนในวันที่ 9 กันยายน 2539 รวมทำการสอนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ กลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที ตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนการสอนทั้งสองกลุ่ม
5. ทำการทดสอบหลังเรียน เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ
6. เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยใช้ค่าที (t-test)
3. เปรียบเทียบพัฒนาการในการอ่านระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ก่อนและหลังจากที่ได้รับการสอน โดยใช้ค่าที (t-test)

4.เปรียบเทียบความสนใจในการอ่านระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษาและกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ หลังจากที่ได้รับการสอน โดยใช้ค่าที
(t-test)

การประมวลผลข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
เอสพีเอสเอส (SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer
Plus)